

# CONTIMPORANUL

ANUL VIII Nr. 86

APARE DUMINECA

Buzurești, Str. Bateriilor 4. Tel. 67/31

## DUȘMANII

Acestui om nu i-ai smuls tu ni-bita. El te privește totuș pieziș. Indreaptă asupra-ți o undă de ură, pe care o simți, deodată, până în cuibul sensibil în care senzațiile capătă un înțeles. Și-ți tresare în sine, de un avertisment fizic, ființa, așa cum ea se întoarce, la o adiere și află geamul deschis.

Privirea lui e o pată vie de otravă, gândul lui stă de veghe ca o ursită rea, cuvântul lui nerostit, e un blestem și răsul, o căpcană vădită. Viața îi lunecă pe lângă a ta ca un râu pe sub răpă și-ți iei grabnic pasul depe tărâmul acesta trădător. E un străin care se topește în tine, păstrându-se întreg și vătămător prin tot sângele. Cu o subită luare-aminte îți surprinde visul, se năpustește în porțile tale zăvorite, pogoară fulgerând în adâncul fântânilor, vântuie și-ți scutură arborii și grădinile. Nimic totuș neobișnuit nu se petrece în aparenta rânduială a străzii cu trecători, a încăperii cu lume. Când apropierea negândită, s'a întâmplat, fiorul purces a și răzbit prin tine cu ascuțimile-i de pumnal cu spiralele de reptilă și aproape în aceeași clipă, sufletul jignit de agresiune, a făcut față, ca un cruciat smuls somnului, ca răsputeri, credința și armură. Isbire mistică a două esențe, — cruntă, în văzduh, răspântie a două palose de foc, — victorie spontană a năvălitorului. Și o pauză, intențită în care v'ați măsurat intențiile, v'ați scrutat la nesfârșit viețile. Ști atunci dacă urmează să te retragi cu ochiul ațintit la saltul care te paște, sau dacă trebuie să disprețuiești și să ridici din umeri. Ai recunoscut pe cel implacabil, pe cel croit de cine știe când, să te subjuge, să te înlănțuie, să treacă prin tine ca printr'un frunziș fără rost, sau ai identificat pe micul agresor pizmas, pe a-pașul mișel, flămând de o pradă ușoară.

Ce rugăciune te poate isbăvi sau ce descântec, la reveierea acestei ierarhii, care îți destăinuie prezența celor îmbibați de forțe destructive în potrivă-ți, celor investii cu poruncă asupra-ți dacă li te împotrivesți? Și nici nu ști deosebi iureșul veninului de însinuarea copleșitoare a balsamului... La fel de umilit și de unul și de altul, te streconi ca un câine bătut. Și-ți cauți, în fund, vina care-ți iea armele și tăriă. Și te întrebă decând porți în tine această de veacuri înfrângere pe care o eludezi fugind spre mormânt? Pe care o infrunți numai spălându-ți fruntea cu o stea ce nu se găsește...

...Unul și-a întâlnit vrăjmașul într'o femeie și în iubirea din ochii ei. Războiul lor a fost îndelunga desmierdare a brațelor și încântarea vrăjitoarească a glasului ei ales din soaptă și din cântec. Și sufletul lui sbătut nu s'a putut desprinde din înțeleștarea lină și absurdă. Totuș, când soarta îl întâmpinase prin statura ei de coloană necrescută, fiorul clipei l-a prevestit.

Altul și-a descoperit necruțătorul stăpân, în lărziul unei prietenii care-i

pregătise călușele. Soarta nu fusese deslușită la întâlnirea lor. Ci a crescut cu ei dimpreună...

Dar dușmanii de rând, cei mărunți și triști ai tuturor?... Dușmănia lor n'are aproape nici o semnificație.

Sunt dintre cei meniți la rândul lor să te suporte, scrâșnind. Retina lor îți mistuie zadarnic imaginea, într'o vrajă fără efect. Și mâna pe care le-o întinzi și-o scaldă, imună ca un Siegrid, în strângerea lor văcoasă de impotență și de histerie. Dinții sufletului lor sunt fără tăis.

Pe toate treptele, în jurul vostru, de pază, îngerii.

I. Vinea

### Dobrogea

departe  
s'aude-un chiot și-un câine cum latră...  
Între viață și basm se împarte  
Dobrogea de colb și de piatră...  
Și'n liniștea asta de vis și de moarte,  
o moschee pe-aproape  
ca o navă-năluca  
se găta parcă de ducă  
departe pe ape...

A. Cotruș



Hans Arp: „Ancore și ombilic, într'un munte pe bancă!”

## Ministeriabilitatea în massă

Guvernul Maniu a dat, fără îndoială, dovadă de-o soliditate unică... Toate încercările conducătorilor lui de a-l primumi cât de puțin au rămas vane, ba — după opinia unor sinceri prieteni ai lui — chiar ridicole. Nimic nu se poate schimba sau disloca din precipitatul de selecție ministerială obținut de partid la 10 Noembrie anul trecut! E un întreg inalterabil, din care nu poți desface, fără pericolul de a-l pierde cu totul, nici măcar o fărâmitură... O impunătoare și deconcertantă granificare în categoricul coeziunii căreia se sfarmă orice tentativă — directă sau furișă — de reorânduire. Așa cum nu poți schimba dispoziția și cătimea atomilor unui corp compus în cuprinsul firii neînsuflite, tot astfel nu e cu putință să te atingi de solidaritatea, cu totul mecanică, a elementelor ce constituiesc molecula guvernamentală de azi. Cabinetul Maniu e însăși formula chimică a partidului național-tărănist... Tot atât de imposibil e să scrii vițriolul altfel decât SO<sub>4</sub>H<sub>2</sub>, cum e să înfățișezi ministerul național-tărănist altfel de cum l-a fixat decretul regal fericit dela 10 Noembrie 1928!

Veți recunoaște că puține guverne au prezintat până azi în lume o atât de viguroasă legătură. Dar, veți adăuga, poate, că e în această impresionantă fixitate chimică și oarecare neputință morală.

Eu vă voi răspunde că, în regnul politic, nu interesează decât posibilitățile sau imposibilitățile cari se ridică peste fluiditatea aparențelor morale pentru a lua proporțiile simplelor necesități ale materiei. Indiferent, deci, de motivele pentru cari nu se poate remania un guvern, noi n'avem de înregistrat decât soliditatea intangibilă a compoziției lui. Suntem înaintea realizării celei mai strigate dorinți a criticilor politici din toate taberile aspirației: continuitatea guvernamentală...

De ce vă plângeți?

Că rezultatul acesta nu e fructul

unei puținți melodice ci mai de grabă al unei neputinți cuminate, n'are decât o însemnătate discursivă. Faptul e precis: avem un guvern pe care nimic nu-l poate supăra cu vr'o stricăre de continuitate... Regula e dată: „rămâne fiecare la locul lui!” „Noli me tangere”.

Că sudarea aceasta inatacabilă a ministerului nu e chiar fructul coeziunii pasionate a componenților lui, ci numai a echilibrului forțelor furioase ce s'au repezit să-l rupă, — n'are importanță. E drept că ministrii nu se țin, așa de indestructibil, legați unii de alții într'un snop de îmbrățișare, — dimpotrivă, se simt mereu alături tocmai fiindcă au, fiecare, brațele ocupate: să îmbrâncească pe cei ce dau buzna la portofoliu. Spate în spate, ei se simt una fără să se vadă, — sau tocmai fiindcă fără să se vadă, — sau tocmai fiindcă nu se vadă... Cine știe dacă, altfel, n'ar ajunge să-și scoată ochii!...

Chestia ministeriabilității nu e așa de locală cum vă închipuiți. Ea apasă toate democrațiile ca și toate dictaturile. De înțeleaptă, ei rezolvare depinde, negreșit, asigurarea liniștei unui regim. Nu e de mirare, deci, ca soluțiile ce s'au dat în orânduiri de latitudine morală foarte depărtate, să fie totuș asemănătoare. Se pare că pretutindeni leacul e unul singur: practica unei intense și generoase ministeriabilități.

Priviți ce-a făcut, bună oară, Mussolini.

Ducele a ajuns să înființeze un adevărat stagi ministerial. Fiecare frunța fascist se cade să fie, odată și câte puțin, ministru. Tot fascistul la rândul lui!... De accia, vedem în

fiecare an cum Ducele își schimbă subsecretarii, — fiindcă ministru întreg e numai el, de drept divin.

Iată acum și în Franța practicându-se aceeași metodă, cu o mică amendare: d. Tardieu a acceptat „ministeriabilitatea în massă. A numit deodată 28 de miniștri. În așa fel, încât, un glumeț inteligent și-a permis — după constituirea uriașului cabinet francez — să afișeze în sala pașilor pierduți a Palatului Bourbon următorul anunț: „toți deputații cari n'au fost numiți încă miniștri, sunt rugați să treacă pe la președinția consiliului pentru a li se aranja situația”.

D-l Tardieu lasă pe glumeți să rădă, dar reușește să dea Franței liniștea și un guvern. E ceiace trebuie.

Fac rău conducătorii partidului național-tărănesc — d-nii Maniu, Vaida, Madgearu, Mihalache — că nu adoptă metoda aplicată în cele două țări surori.

O intensă și generoasă ministeriabilitate, — iată soluția crizei care compromite partidul. Sa se creieze și la noi stagiul ministerial. Fiecare la rândul lui, odată, și câte nițel... Să știe tot Românul că, după „tragerea sorțului” vine, tot așa de inevitabil, și obținerea ministerului. Multă liniște s'ar cobori în țară în ziua când oamenii nu s'ar mai bate, terfel și ticăloși din dorința de ministru. Și, ce aspect nobil ar avea Patria când ar fi locuită de o mândră populație de foști miniștri! Iși da cineva seama de urmările minunate ale unei astfel de „ministerializări” în massă a Românilor?

Deci, repede: „să se instituie stagiul ministerial!”

Dem. Theodorescu

În atelier nu e nimeni.

Aștept. Aici am mai fost, și totul îmi este aproape cunoscut. Atelierul propriu zis, e una din odăile unei case vechi, cum se întâlnesc adesea prin marginile orașului, și care se apleacă pe spate să vadă cerul cu orbitele ferestrelor. Casa e în fundul curții. E toamna. O horă de copaci negri, noduroși, pleșuvi, întind amenințător brațele vânjoase părănd că vor să înfașe căsuța asemi unei cutii de carton albe, și s'o arunce pe dealurile cenușii de nori. Toate gândurile astea mi le pricinuieste, copacii cari se leagănă amenințători greoi în fața ferestrelor. Ferestrele sunt două. Una către miază-noapte, alta către răsărit. Ușa atelierului dă într'un antret îngust, podit cu scânduri atât de uscate, în cât, atunci când treci ai impresia că cineva te însoțește, atât de ciudat răsună.

Stau pe un pat acoperit cu macat roșu și cu capul rezemat de o ușă ascunsă cu scoarță. Deasupra capului e atârnat autportretul imens al pictorului care privește încrunțat. În dosul ușei de care stau rezemat, se aude din când plânsul unui copil. Pe pereții burdușiți, câteva tablouri, dintre cari mai ciudat este chipul unui preot cu barba albă, cu sutana neagră și cu ochi de drac. Odată mi s'a părut clar că popa a clipit dintr'un ochiu. Are pe chip un amestec de șiretenie și de perversitate. De câte ori îl privesc am impresia că un spiriduș mic roșu îi sburlește mustața stângă.

E ciudat! Pictorul are o înfățișare de sfânt; părul auriu, mustațile mici și barba aurie și în toată fața un zâmbet luminos de stea. Măinile însă îi sunt ciudate. Albe, prelungi ca mâinile morților, însă nervoase. De câte ori le mișcă, degetele par o svârcolire de zece tipari albi. Măinile lui ciudate, zugrăvesc fel de fel de spectre, ai zice visate, pe cari el le privește apoi îndelung cu zâmbetu-i luminos de stea.

Acum, pe șevalet, o pânză nouă, un cap care la prima vedere aduce cu un călugăr fioros, cu potcapul turtit, într'o parte, fața arămie, cu expresia de lup arămie, dinții rari, galbeni proiectați pe negrul adânc căscat al gurei rânjite, nasul, lat cu baza pătrată, de sub potcap, curg suvițe de păr, groase, de aramă, ochii iusă sunt groasnici și aruncă priviri negre și îndobitocite îndreptate în spre fereastră, ca și cum ar fi așteptat ca cineva să apară în cadrul ei: chipul de aramă al monahului îmi aminti de fețele sanguine și înnebunite de pe baricade din vremea revoluției.

Îmi întorc privirea chinuită de spectrul sângeriu. Mă scol, să răstoiesc un vraf de schițe, compoziții, proiecte, în cari predomina straniu, dintre toate m'a isbit mult un călău, am descoperit îndată o mare asemănare între chipul monahului de aramă și chipul călăului.

O clădire uriașă de trup cu umeri enormi, acoperiți cu o manta în falduri stilizate.

Trupul uriaș purtat de niște picioare rășchirate și strambe. Costumul e al călăilor din evul mediu, un crac de pantalon cu vergi albastre dealungul iar celălalt galben. Cu o mână își suflă înăneca la cămașă, cu cealaltă ține coada unei securi albe, mari și cu tăișul rotund, atât de albă de mare și de rotundă, încât ar fi despicat grumazul unui taur, cu ușurința cu care ai decapita un harbuz, repezind un cuțit. Pe un gurmaz de taur e așezat capul călăului, cât un pumn de al lui, un cap de animal, totul pe un fond de sânge—gradat: am trântit vrafurile de schițe, născând un nor de praf, care voia să îmbrace în ceața arătarea de spaimă.

Pictorul nu mai venea. Copacii însă par că umblau prin dreptul ferestrelor. Copilul din camera vecină care tăcuse o vreme începu iar să plângă monoton. Acolo nu se auzea nimeni venind sau ieșind și copilul plângea întruna ca să-și treacă de urit, urătul însă începuse să se reverse în sufletul meu.

Undeva răsună un ceasornic nevăzut, tic-tac-tic-tac. Mă substituie ceasornicului, și începui să plesnesc cu limba în cerul gurii, imitând sunetul timpului șoptit de fiare, tic-tac-tic-tac. Dar sunetul luă proporții uriașe înăuntrul craniului. Fogar, mi-l închipuam pe monahul de aramă, arucându-mi o privire tâmpă și isbind o limbă roșie-vântă de cerul gurii, imitând ceasornicul și pe mine, iar pe popa cu barbă albă sutană neagră și ochii e drac, clipind ritmat dintr'un ochiu, și mișcând mustața.

Plânsul copilului înceta iar. Tăcerea începu să mă înfășure chinuitor, iar ceasornicul în loc să mă liniștească cu sunetul lui metalic, îmi dădea impresia că numără cu bătăile, soceul unui lucru rău, care pândea undeva în umbră. Afară copaci, se clătinau pe la fereastră iar marele zugrav răsturna căldările, cu culorile amurgului. S'a prelinș întâiu în odaie, o penumbră verde, apoi, alta albastru închis, și după o vreme în dreptul fiecărei terestre s'a așezat cineva cu spete late, cu haine negre, și în atelier s'a făcut dint'o dată noapte. Copilul a plâns, și a tăcut iar, când am aprins lampa cu mâinile tremurânde și cu răsuflarea tăiată, în atelier s'a răspândit o lumină galbenă, topind umbrele din colțuri. Dar mi s'a părut că lumina e prea tare, și că toate lucrurile ies la viață. Acum băgai de seamă cum într'un colț, pe un maldăr de reviste un craniu galben rostogolea două hrube negre, Afurisiu înciudat, apucătura romantică a pictorului—care păstra în casă un obiect, atât de puțin prietenos pe vreme de noapte și singurătate, și pictorul nu mai venea.

Venea însă de afară un svon ciudat, ca și cum copacii s'ar fi plimbat prin dreptul ferestrelor.

Lumina mă supăra acum, apăsându-mi pe ochi apele ei galbene. Craniul rânjea, însă nu rânjetul dinților mă nelini-

șteea, ci hrubele rotunde cari se adânceau, și se lungeau ca două tulumbe negre, în raza privirii mele. Acum ochii mei priveau ca prin două burleane negre. Și ciudat, undeva în fundul aceluși întunec de smoală, cu gesturi desmățate se strâmba cineva.

Mi se păru că recunoșceva din clasicul costum al lui Hamlet. Un Hamlet meschin, de lemn jucat de un păpușar nevăzut. Hamletul, ținea în mâini un craniu aidoma celui în care mi se scufundaseră privirile, și miorlăia pe cea mai pițigăiată notă de vioară: A Fiii! sau a nu Fiii! Îmi intra ca o sărmă fluidă în auz, și undeva în suflet simțeam durere. Deodată craniul din mâna Hamletului de lemn asvârli și el două tulumbe negre de priviri, cari aci se trăgeau în ele aci se repezeau în afară ca niște coarne moi și nervoase de limax. Tulumbele crescură enorm apoi svâcniră vertiginos înapoi, în craniul galben din colț, în odaia vecină copilul plângea iar. M'am pomenit în mână, cu un patrat de hârtie, am acoperit cu el sticla afumată de lampă. Apoi am înlemnit iar pe pat, gâfâind, cu capul rezemat de ușa de unde venea plânsul.

Picioarele le ghemuise sub mine, trăgându-le repede să nu atingă podeana.

Lumina se făcuse melc în jurul lămpii și colțurile stăteau într'o penumbră cenușie dar acum era mai rău. În umbră toate se lăbărtău și făceau gesturi deșuchiate. Simțeam cum fiecare nerv mi se lungeste dureros. Nu puteam să fac nici o mișcare, parcă mă adânceam. Mă gândii să fac cruce cu limba, însă mă temeam să nu văd iar pe popă făcând cu ochiul și mișcând mustața iar pe monahul de aramă mișcând rotund limba roșie.

Pe trup îmi alergau șerpi de răcoare. Deodată arcul ceasornicului se destinse și tictacul înghețu cu ultimul su et în vid. Ceva mai puternic decât voința mea, îmi prelinș privirile spre monahul de aramă. Ochii i se mișcau ca păpușilor de porețlan, și făceau în spre fereastră din dreapta, d'ncolo de ea se auzea un foșnet surd.

Mi se părea că în dosul ferestrii cineva, privește stăruitor, și simțeam cum în spate mișcă o secure ca o limbă de pendul. Mă uitai la monach. Monachul de aramă rânjea. Simțeam cum cel din afară trece la a doua fereastră, se apleacă, se uită iar lung, mișcând securea, inima îmi bătea greoi și tare, ca și cum cineva ar fi făcut să-i răsune umbletul în ea. Îmi închipuam cum cel de afară trece la ușa antreului, o deschide. Îi auzeam parcă pașii. Îmi era ciudă că-mi bate inima, le confundam sunetul cu bătăile ei. În fața ușei s'a oprit. Toate șgomotele s'au strâns într'un sămbure de nemișcare. Apoi am simțit, cum pătrunde în odaia în care copilul începuse iar să plângă groaznic. Copilul tăcu brusc.

Așteptam. Nu puteam să fac nici o mișcare, odaia din fața mea prinse a se

învârti, până ajunse un cerc cenușiu în care nu se mai deslușia nimic. Toată ființa—îmi-era legată de ușa de care-mi era rezemat capul. Nu mă puteam deslipi de ea. Și cineva în dosul ei se pregătea să se ridice și se lasă făind aerul ca pe ceva dens, făcându-și drum. Nu mai exista nimic, decât lucrimea, chinuitoare a securii albe... care se mișcă amenințător, tintuind locul.

Pictorul intră în atelier.

## ȘIINTE NATURALE

### SOARELE

Un latifundiar care nu poate fi expropriat. E legal de pământ printr'o aureolă de scobituri.

Vecinie în întârziere la datorie! Dar trezită de insistența cocoșului consimite să-și facă rondul.

Cum s'a urnit face o pagubă, crapă de zi.

Are totuși un succes imens în toate straturile: când dă ochii cu el, țărâna se scarpină și înjugă.

Se joacă de-a ascunscelea cu luna și-și vinde amurgul pe versuri.

Când plouă se spală pe dinți.

N'are domiciliu declarat. Singura lui orientare e ceasornicul catedral.

În cele din urmă se culcă pe o bancă în fund...

La soare te poți uita dar la el ba.

### CĂINELE

Ca să corespundă tipului zoologic, Cerber și-a păstrat unul din cele trei capete pierdute în mitologie.

Eliberat de balastul unei prea mari inteligențe s'a consacrat oamenilor și gospodăriei.

Capitalist înăscut prin limbă și coada: exploatează mila și vanitatea. Ață literatura domestică, dar urâște cerșitul și corespondența.

Deși retor nu e ipocrit. Și-a făcut din amor o profesiune de credință publică.

Idealul lui în dragoste rămâne figura surorilor siameze.

Nu poate suferi pisica pentru că sculpă.

E meloman, dar preferă „vocea stăpânului”. Și cabotin: spre deosebire de pisică, se joacă pentru plăcerea altora.

A lăsat să se înrădăcească credința că e necesar. De fapt când e negat nu riscă nimic.

Căinii de vânătoare sânt din porțelan. Ei păzesc scurmierele.

Cealalți, ca să-și ușureze lupta pentru existență, s'au împărțit în două: unii care dorm ziua, alții noaptea.

Căinii cari nu dorm nici noaptea sânt nebuni.

E adevărat că nu latră căinele care mușcă, fiind ocupat.

Când turbează devine xenofob.

J. G. Costin

## Limbuția dintre generații

Stadă de zidar, în margine de băiciu s'a încins între tăgăduitori „generației tinere” și unii dintre cei ce năzuiesc a fi îndrituiți ca întâii gladiatorii ai acestei tinereți.

Nu scobor în aria luptei o pavază un trident de nouă trufie. Lupta aceasta „Discuție în jurul orientării spirituale a tinerilor”, precum pare, e mai mult iscată de vre-o momeală de undiță intelectuală decât din adâncă nevoie de lăuntrică lămurire. Pronosticul arată că răboiera aceasta de gazetă se va stăi repede. Nu e nimic în ea din primejdia roșie, pe viață și moarte a învrăjbirilor vânjoase. Gladiatori noștri înarmați cu tocul drept lăncie, s'au prins la întrecere să huiduiască și să scuibe cu stropi de cerneală cât mai maestru cu puțință. Din dispreț, din zeflema, din plictiseală, fiecare încearcă un prea învechit mijloc de a se învedera pe sine cu fama celui mai tare în limbuție. Arunci în talgerul discuției problemele mari, pe care nu un folleton de ziar le poate deslega, să te știe pe nume gura lumii. Gădelitor lucru azi să fii șampion și mai ales șampionul cuvântului zilei. Piatra a fost zvârlită în apă și toți înțelepții se reped să o

scoată. Vrăsmășie verbală se încege între câli mai mulți luptători. Nici unul nu are o părere prea bună despre cealaltă. Se cunosc între ei prea bine. Omul pe care de obște îl cunoști e totdeauna un fleac, sau un escroc. Pentru aceasta și profivnicul dela ziarul advers e jocos și de nimic. Prin cinism tot cuvântul ajunge un mijloc de a coborî sau dărâma. Maturizat, dorești ceace s'ar putea numi sfințenie laică, limpezimea constructivă a logicii? Un folleton apare în care ești etichetat cu titlul: învechit, pozitivist mărginit, intransigent și scrobilit reprezentant al generației mature.

Ai avântul de viață al lăuntruului, deschizător de drumuri noi: îndrăznește să spu sub fiorul Sfintei Bănuicli că prezinți ceace dela o vreme nu se mai trăește; ceri o asceză a duhovniciei de mâine și de todeauna prin care să aflăm „Calea. Adevărul și Viața”? Se arată un alt folleton în care ești înfierat drept ortodox mecanizant, mistie obscurantist, un tolerat picolo intelectual în marele restaurant al genurilor consacrate, un soldat imberb pe maidanuri în cetatea purilor creatori.

Discuția urmează și se înviersu-

nează, fiecare încadrându-și ușurința și îngâmfierea cu mică scârnavii de stil, invențiuni năzdrăvane necesare gustului pican al cititorului.

Dacă de obicei vrăsmășii nu se pot iubi, după porunca evanghelică, vrăjmașii de gazetă nici nu se urăse. Sunt lotus uneori „dușmanul de moarte” dar nu se lovesc, nu se străpung, nu seucid. Sunt politicoși și civilizați pe stradă... Când se întâlnesc în loc de a se sgârâia măcar din ascuțitul penții își fac elogiul unul altuia.

Ca toate discuțiile, și discuția în jurul cuvântului „generație” nu e decât o luptă, o frământare iluzorie ce nu are nici cel puțin viziunea și pitorescul ce-l dădea Cavalerul Tristel Figuri. La sfârșit din toată încercarea nu va urea din arenă decât puțin praf în ochi, ce va face pe privitor să strămute și să zvârle vre-o ocară luptătorilor păcălitori. Astfel ea totdeauna până la o altă flecăreală, până la o altă gâlceavă, până la o altă discuție. Și războinicii condeiului dacă poate cu toți se îndăesc uneori de ceace susțin, de un lucru însă nu se îndoesc nici odată, că în ciuda a fost ce s'ar spune, ei sunt niște apostoli, apostolii scrisului, apostolii celei de a patra putere din stat, și de când avem și o ligă a națiunilor a patra putere din lume.

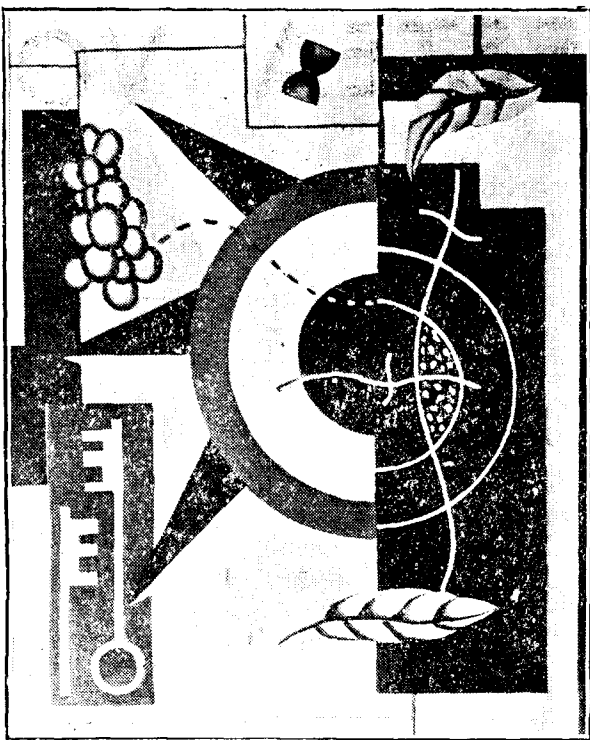
Din nefericire lupta dintre armatele scribilor adeverește numai cu destulă prisosință că din cearta pentru adevăr nu rămâne decât cearta. Pentru Sfântul Adevăr, Viul Adevăr nu poți însă decât să te jertfești și să jertfești. Cu sânge cald, prelinș piecătura dureroasă prin piroanele crucii crește Unicul Adevăr. Lupta pentru El aduce spaima sudorilor roșii din grădina Ghetsimanilor și bucuria martirilor sfâșiați în arene.

Lupta pentru El îți înfige fiorul predestinării, cuiul celui ce se lasă să fie fără voce ales. Atunci simți că ești o armă în Mâna nevăzută.

Viața e anticul Agonia: luptă. E tragică, supranaturală, tășnește „Dincolo”. Luptele cele mari ale istoriei, luptele dintre generații, luptele dintre neamuri nu se pun la cale de noi muritorii. Nu ești într'o tabără sau alta, pentru că tu o voești și îți place, ci de cele mai multe ori împotriva la însuși ceace înseamnă cu adevărat a fi un luptător liber.

Fără voce ajuns aci îmi dau seama cum cuvintele mele capătă din ce în ce miros și mai străpungător de tămăc, ceace face să strâmbă nasurile demonizaților de azi.

Domniile lor o clipă vor rezista cu nepăsare, apoi vor deslănțui o macabră de hohote, la urmă o vor rupe la fugă. Nu pot răbda astfel de mi-



Fernand Léger: Compoziție

## Ministerul Industriei și Comerțului

### Direcțiunea Generală a Minei

Copie după Deciziunea minis. No. 130186 din 7 Noembrie 1929.

### Deciziune

Noi, Ministru, Secretar de Stat la Departamentul industriei și comerțului;  
Având în vedere dispozițiunile art. 39 și ale art. 184 al. 3, 4, 5 și 6 din Legea mine-  
lor în vigoare și

Autorizat prin Jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 1627 din 30 Iulie 1929 și Nr. 2356  
din 6 Noembrie 1929:

### Decidem:

Art. 1. Se vor concesiona prin bună învoială, în condițiunile generale ale legii mine-  
lor, următoarele perimetre petrolifere, declarate proprietatea minieră concesionabilă prin  
Jurnalul Consiliului de miniștri Nr. 1627 din 30 Iulie 1929 și anume:

Perim. I	Gura Oeniței (Valea cu apă) supr. 40 Ha.	
" II	Gorgota (Gura Pădurii)	" 40 "
" VIII	Oenița (Plaiu Măguri)	" 29 " 8000 mp.
" X	Moreni Piscuți	" 23 "
" XI	Gornet Cricov (Toțiile A)	" 40 "
" XII	" (Toțiile B)	" 10 "
" XIII	" (Toțiile C)	" 14 "
" XV	" (Rogoiasca Sf. Ion B)	" 8 "
" XVI	Tazlău	" 45 " 4000 m.p.
" XVII	"	" 45 " 1000 "
" XVIII	"	" 45 " 4000 "
" XIX	Moinesti	" 40 " 8000 "
" XX	"	" 40 " 8000 "
" XXI	Scăeni	" 50 " "
Total suprafeții 464 Ha. 600 m.p.		

Art. 2. Societățile care au capacitatea tehnică și financiară, însă sunt lipsite de rezerve  
industrializate și doresc să obțină în concesione unul sau mai multe perimetre dintre  
cele arătate sub art. 1 de mai sus, vor prezenta cererile lor întocmite în conformitate cu  
art. 39 din legea minelor, pentru fiecare perimetru separat, în termen de 16 zile dela data  
publicării deciziunii de față în Monitorul Oficial.

Cererile vor purta timbre în valoare de 1.320 lei conform art. 4 § 32 e, din legea  
timbrului cu modificările sale ulterioare și vor fi însoțite în afară de anexele prevăzute de  
art. 39 din legea minelor și de dovezile necesare în ceea ce privește rezervele de care dis-  
pun solicitatorii.

Societățile solicitatoare vor declara prin cererile lor prețul pe care înțeleg să-l ofere  
în afară de redevențele prevăzute de legea minelor, sau pulsul de redevență pe care se obli-  
gă a-l plăti peste cotele prevăzute de art. 189 și 190 din legea minelor.

Art. 3. Atribuirea perimetrelor solicitate se va face în conformitate cu art. 184 al. 5  
din legea minelor.

Art. 4. Direcțiunea generală a minelor este însărcinată cu aducerea la îndeplinire a  
prezentei deciziuni.

Data în Cabinetul nostru astăzi 7 Noembrie 1929.

# MIȘCAREA ECONOMICĂ

## Intre parazitari și falimentari...

Am arătat în primul nostru articol  
starea în care se află câteva din prin-  
cipalele noastre industrii—și anume cele  
de interes internațional. Continuăm astăzi  
cu analiza celor de interes local.

Industria zahărului constituie cel mai  
formidabil paradox economic. Prețul in-  
digen reprezintă aproape de trei ori prețul  
mondial iar alimentul acesta fiind un lux,  
țara noastră prezintă cel mai redus con-  
sum pe cap de locuitor. Cele 3 elemente  
constitutive sfecla, combustibilul, mâna de  
lucru sunt indigene, totuși această indus-  
trie își trage beneficiile ei din tariful  
vamal. Se înțelege dela sine ce ar deveni  
această industrie în caz de reducere a  
taxei vamale. În acest răstimp Cehoslo-  
vacia exportă 50% și Bulgaria 20% din  
totalul producției lor. Și industria indig-  
enă care stă cu stocuri nevândute din  
campania 1927 și pierde zeci de milioane  
la timide încercări de export, nici nu se  
gândește la o campanie de propagandă  
întinsă pentru mărirea cel puțin a con-  
sumului intern, care să aibă ca urmare  
scăderea prețurilor.

Industria cimentului, a uleiurilor ve-  
getale, a hârtiei, a pielăriei trăesc pe seama  
tarifului vamal. E de ajuns să spunem  
că atât cimentul ungar sau belgian cât  
și uleiurile vegetale din Olanda sau An-  
glia, hârtia din Austria sau pielăria ger-  
mană revin în porturile noastre sau la  
stațiunile de frontieră corespuzătoare  
mai ieftin, inclusiv transport și benefi-  
ciile intermediare, decât produsele indig-  
ene fabricate în întregime, sau aproape,  
din materii prime indigene. Și sunt cu-  
noscutе condițiunile în cari fabricile de  
hârtie se aprovizionează cu lemne din pă-  
durile statului.

Un capitol din cele mai dureroase îl  
formează:

Industria Textilă. Incuroajată de stat,  
această ramură a știut să capteze înce-  
tul cu încredințarea factorilor deci-  
sivi și să ridice un zid prin diferitele  
articole vamale, după cari se adăposteste.  
Rezultatul: în locul unei industrii sănă-  
toase, încercate—avem o industrie, pre-  
zentând pe deoparte tendințe de trustifi-  
care pronunțată cu concursul uneia din  
marile institute bancare, pe de altă parte  
un grad de anemie financiară care a dus  
la marile falimente înregistrate recent în  
această industrie — ca rezultat al unei  
ipertrofii de investițiuni și a lipsei de ca-  
pital rulant sau credit eficient.

Industria explozivelor și a gazului me-  
tan prezintă aspecte și mai descurajante  
— dacă este posibil. Prima, creată cu  
participarea statului se bucură de privi-  
legii speciale. Produsele ei se vând 300%  
valoarea lor reală, de schimb și grevează  
până la inanție industriile care se ser-  
vesc de explozivi. A doua din cauza unei  
politici de o inexplicabilă dar consecventă  
miopie—care constă într-o urcare con-  
tinuă a prețurilor, determină industria  
din regiunea Medias-Turda să utilizeze  
cărbune în loc de gaz metan și astfel își  
reduce ea însăși de bușul, în loc de a-l  
stimula.

Se cuvine o mențiune specială pentru  
societățile de navigație — absolut toate  
neutilizate și deficitare—pentru industria  
forestieră distrusă aproape de politica ta-  
relor de export și a tarifului c. f. r. și  
pentru industria electrică menținută în  
faza embrionară din cauza tendințelor  
de acaparare ale unor întreprinderi sprin-  
jinite de stat. Iar în ce privește indus-  
tria morăritului, altă dată în floare, ea  
se află azi în plin marasm, cu instalații  
de sute de milioane neutilizate — din  
cauza lipsei de export și a pretului ri-  
dicat al cerealelor noastre.

Exportul este unitatea de măsură cu  
care se poate verifica vitalitatea econo-  
miei naționale. Din punct de vedere  
industrial, o industrie care produce între  
35—200% peste prețurile mondiale nu  
este numai parazitară, ci falimentară  
iar plusvaluta care se pompează an de  
an din punga contribuabilului — în loc  
să îngăduie realizarea de economii și  
crearea unei noi bogății a sfârșit prin  
a-l sărăci iremediabil iar prin scumpirea  
vieții și mănii de lucru a avut ca urmare  
sugrumarea producțiunii.

Iar bogăția națională — dacă se poate  
numi astfel — este măcinată între două  
pietre de moară: — protecționismul va-  
mal și intervenționismul de stat rău în-  
țeles și greșit aplicat — care vor zgudu  
înșiși temeliiile politice și fundamentul  
moral al națiunii.

Iată de ce o grabnică și fundamentală  
revizuire a întregii politici economice  
se impune neîntârziat.

Repet, nu suntem pe pragul jalimen-  
tului, ci în plin dezastru.

Numai o sistematizare de ansamblu  
poate să îndrepteze ceea ce anarhia econo-  
mică a distrus din avuția publică și  
particulară a acestei țări.

Iar baza acestei revizurii nu poate să  
fie decât îndrumarea industriei parti-  
culare și a întreprinderilor de stat, coîn-  
teresate sau comanale, spre nivelul prețuri-  
lor mondiale prin temperarea treptată  
până la supresiunea protecționismului  
excesiv, de ori ce fel, vamal, tarifar sau  
legislativ, practicat azi.

Inevitabila consecință va fi o estinire  
generală a vieții, un puternic impuls  
dat producției. În modul acesta resursele  
bugetare — prelevate asupra plus va-  
lutei ce se va crea, nu asupra însăși  
bogăției naționale, vor crește fără a  
necesita noi sarcini fiscale ci înlesnind  
— dimpotrivă — o mai dreaptă repa-  
ratiție a impozitelor directe și indirecte.

Înainte Europa solidare și unificate  
de mâine. România nu trebuie să rămâie  
refugiul tuturor anachronismelor și para-  
doxelor politice și economice, patria arbitra-  
rului și anarhiilor de tot felul, altfel  
sanctiunea nu va întârzia și vom trăi  
— un popor de 18 milioane într-o țară  
liberă — de voie de nevoie sub regimul  
tutelar al Societății Națiunilor, făcând  
carantina de rigoare în anticamera  
Statelor-Unite ale Europei.

St. Vidran

rezme popești. Voi urma totuși cu  
gândul tocmai de a pricinui această  
nemulțumire. A venit vremea alun-  
gării, scoaterii diavolilor.

Cum spuneam a fi un drept lup-  
tător al vieții, e a fi un chemat care  
primește armele cerului ca un rob  
supus fără preferințe și fără res-  
tricțiuni.

Citez (nu va înspăimântați: din  
Evangelhie: „luați toate armele lui  
Dumnezeu ca să puteți sta împotriva  
în ziua cea rea, și toate biruindu-le să  
rămâneți în picioare. Țineți-vă bine,  
deci, având mijlocul vostru încins cu  
adevărul și îmbrăcându-vă cu pla-  
toșa dreptății. Și înălțați picioarele  
voastre, gata fiind pentru evanghelia  
păcii. Peste tot, luați pavyza credinții  
cu care veți putea să stingeți toate  
săgețile cele arzătoare ale vicleanu-  
lui. Luați și coiful mântuirii și sabia  
Duhului care este cuvântul lui Dum-  
nezeu”.

Pe crucierul vieții și al morții ast-  
fel înarmat, Domnul îl însemnează  
în mir cu pecetea neperitoare a ale-  
gerii lui. „Fruntea aceasta o dia-  
mant mai tare decât cremenea” se  
schimbă. Luminoasă și limpede e min-  
tea alesului, marelui mistic cum s'ar  
spune azi. Mintea văzătorului, după  
limba cea veche a scripăturii e o astfel  
de nestimată străvezie în care totul

se oglindește cu plinătate neștirbită

În adevăr tot omul e sub harul  
nevăzut. Soarele strălucește și peste  
cei buni și peste cei răi. Tot omul  
are darul viziunii Adevărului viu.  
Doar dacă omul acesta e în desăvâr-  
șită plinătate, dacă duhul lui e liniștit,  
neschimbător și puternic, atunci și  
viziunea care i se dăruiește i se a-  
răta ca într-o oglindă perfect senină,  
în armonie cu toate facultățile rati-  
onale. Din potrivă, dacă sufletul e vul-  
gar, e nedesăvârșit, rău format, ară-  
tarea adevărului se încheagă ca în-  
tr-o oglindă spartă, cu contrafaceri  
și întunecimi: toate pașimile inimei  
tulbură în cute încrucișate, abia o  
dără slabă se mai vede din viziunea  
cerească. În oamenii aceștia și pentru  
aceștia, misticismul e profivnic rati-  
onalului, supra-naturalul, bunului  
simț comun. Cu bună dreptate ei sunt  
negatorii a tot ce trece de pipăit și  
concret. Tăria materială le dă singură  
certitudinea. Ajung astfel orgolioși sol-  
dați ai pozitivului.

Când însă îți dai seama că în tine  
s'ar oglindit cel puțin pentru o clipă  
icoana cerească, când ai primit să fii  
unul din ostașii tainei, începi să-ți  
pricepi toată nimicnicia ta în afară  
de ea. Înțelegi cât de grea îți este  
sarcina. Te tulburi și te rogi Marelui  
Dumnezeu să-ți ia povara ca dela un

nevrednic.

Clavăzătorul profet Ezechiel nu a  
fugit din locul unde a primit sem-  
nul chemării? El fuge și vine la cei  
din captivitate ce locuiau lângă râul  
Chebar, și se așază acolo într-un  
câmp. A rămas într-un dânsi îngrozit  
și mut șapte zile. Când porți Cuvântul  
Domnului pecetea amintirii îți ce-  
luește gura.

Vor putea înțelege aceasta când  
vor flecări limbuții zilei, cu ce vor  
besc despre toate și ori când?

Cuprinsul dintre cer și pământ ne  
desparte de ceea ce fură altă dată  
Slujitorii Sfântului Duh, bărbații le-  
gendari ai spiritualității. Pitești surzi  
și miopi, degenerați mostenitori ai vre-  
murilor epice, încercăm să batem da-  
rabana luptei. Facem larma rășboi-  
nică pentru a ne minți copilărește pe  
noi înșine și pe ceilalți, mai ales pe  
ceilalți. Poate și pentru că uneori, se  
deșteaptă în sângele nostru păcătos  
chiotul străbunilor rășboinici. Secătuți  
însă de vlagă, fără simțul proporțiilor,  
mimăm numai gestul avântului, naș-  
tem numai zvoana luptei. Larmă și  
zarvă cât mai multă pentru a da  
iluzia rășboirii fără primejdie. Mai  
ales azi se adeverește voroava bătrâ-  
nilor: „După rășboi mulți viteji se  
arată”.

Vorbim, vorbim mai mult ca ori-

când. Am uitat să tăcem: „Să făcăm  
ca pământul” (ce vorbă frumoasă și  
rodnică ca huma). Am uitat că în-  
aintea marilor furturi, calmul e mai  
mare ca ori când. Iscăim gălăgie asur-  
zitoare bătând toba în tingirile micii  
noastre bucătării intelectuale. Totul se  
reduce la asurzitorul acesta de tîn-  
chea. Discutam neîntrerupt despre  
cele ce numai de înfăptuiri sunt și  
nu înfăptuim decât înjghebari de vânt  
și gălceavă.

Dacă de drept suntem în pragul  
celei de a doua nașteri, a unei sfinte  
Invieri, istoric spus în pragul Re-  
nasterii, unul din semne ar fi un  
nou și proaspăt simț. Un nou și  
proaspăt bun simț laic și sacerdotal  
al propriei fapte, al propriului gând,  
care să-ți lumineze în inimă, fără să  
mai aibe nevoie să fie într-o astfel  
vădită.

Prezența noastră vie trebuie să fie  
cea mai înaltă și cumpănitoare dovadă  
a adevărului ce purtăm și slujim.  
Să nu ne ascundem după cuvântul  
tăcut, mișcât și potrivit.

Înțelepciunea acestui veac se va  
sfârși curând cu toată gădărnicia și  
vuiarea ei de vânt. Tăceți și îndrăz-  
niți să fiți adevărați fii ai Omului și  
al Celui ce Taină negrăită este.

„Nu știți că sunteți chivot sfânt  
al Marelui Dumnezeu”. Sandu Tudor

